

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLANDI”

Qo‘qon davlat universiteti
rektori D.Xodjayeva
29-avgust 2025 yil

FORTEPIANO ANSAMBLI

FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	200 000 – San’at va gumanitar fanlar.
Ta’lim sohasi:	210 000 – San’at.
Ta’lim yo‘nalishi:	60211500 – Cholg‘u ijrochiligi (Fortepiano (Organ))

Qo‘qon 2025

Fan/modul kodi FOA1830		O'quv yili 2025-2026	Semestr 1-8	ECTS-Kreditlar 18	
Fan/modul turi Majburiy		Fan/modul turi Majburiy		Haftadagi dars Soatlari 2	
1.	Fanning nomi	Amaliy mashg'ulotlar (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Fortepiano ansambli	240		300	540
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad - pianinoning kasbiy faoliyatida hamkorlikda musiqa ijro etish usulining rang-barangligi bilan belgilashdir. Fortepiano (organ) ijrochilik fanini o'zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - talabalarni turli musiqa yo'nalishlarida bilimlarga ega bo'lganliklarini namoyish etishlaridan iboratdir. Fortepiano dueti, birinchidan, yangi original asarlar yaratish, kontsertlarda sayqallanish hisobiga boyib boruvchi badiiy jihatdan yuksak repertuar va ko'p asrlik tarixga ega bo'lgan cholg'u ansamblining eng barqaror ko'rinishlaridan biridir. Fortepiano duetida kontsert berish hozirda keng ommalashgan. Bu ijro jarayonida talaba nafaqat ansambl xususiyatlarining o'ziga xos jihatlari, balki o'zining ijrosi bilan bog'liq turli kechinmalarni tasavvur etish imkoniyatiga muvaffaq bo'ladi. Fanning yetakchi TOP-300 xalqaro universitetlari dasturi asosida tayyorlanganligi: Orkestr sinfi fani dasturi Royal College of Music (RCM) universitetining “Conducting” fakulteti “Orkestr repertuarini o'rganish” (Orchestral Repertoire) moduli bo'yicha shakllantirilgan zamonaviy o'quv dasturlari asosida takomillashtirilgan. Royal College of Music —Buyuk Britaniyadagi eng yaxshi universitetlardan biridir. U QS WUR reytingida 2025-yilda mavzu bo'yicha 1-o'rinni egalladi. Royal College of Music (RCM) dunyodagi eng buyuk konservatoriyalardan biri bo'lib, butun dunyodan iqtidorli musiqachilarni ijrochi, dirijyor va bastakorlarni tayyorlaydi. Asosiy yo'nalishlari: 1. Brass 2. Composition 3. Conducting 4. Historical Performance 5. Keyboard				

- 6. Percussion
- 7. Strings
- 8. Woodwind
- 9. Vocal & Opera

II. Asosiy amaliy qism (amaliy mashg'ulotlar).

Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

I - bo'lim.

Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishi.

1-mavzu. Fortepiano ansamblining turlari va fortepiano ansambli fanining o'rni.

Bir fortepianoda to'rt qo'l uchun, ikki royal uchun fortepiano dueti. Ansambl bilan ishlash uslubiyoti kursining va fanning maqsadi va vazifalari. Fan o'rganilishida tayaniladigan asosiy manbalar va ansambl haqida.

2-mavzu: Ansambl san'atining paydo bo'lishi, rivojlanish bosqichlari. Duetlar uchun asarlar tanlash.

Musiqani tinglash va ko'povozli musiqa matnining arxitektonikasini o'zlashtirish haqida suhbat. To'rtta qo'l va ikki fortepiano uchun original asarlarni o'rganish.

3-mavzu: Ansambl texnikasi asoslari. Ansambl ijrochilik ko'nikmalari. Ansambl sozanda-ijrochilarga qo'yiladigan asosiy talablar. Ansambl ijrochiligi va dinamikasi ustida ishlash yo'llari.

4-mavzu: Repertuar tanlash.

Repertuar tahlili va ijro. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarning o'zi. Ijro dasturiga mashqlar, turli janrdagi oddiy pyesalar va x.k.

5-mavzu: Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish.

Notadan o'qish, tinglab cholib berish. O'qilgan mavzular moduli va ijro dasturiga kiritilgan asarlar bo'yicha baholash.

6-mavzu. To'rt qo'l chalinadigan simfonik asarlar.

Asami mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish.

7-mavzu: Ovozlarining o'ziga xos xususiyatlari.

Ansamblida ovoz ustida ishlash. Ovoz dinamikasi ustida ishlash.

8-mavzu. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish ustida ishlash.

To'rt qo'l chalinadigan simfonik asarlar. Turli usullar (mashqlar,

ritmik) orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Ijro malakasini rivojlantirish va asardagi barcha kamchiliklar ustida ish olib borish. Talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

9-mavzu. Oraliq nazorat.

O'tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq-topshiriqlar bo'yicha baholash.

10-mavzu: Jahon cholg'u san'atida vujudga kelgan oqimlar, janrlar paydo bo'lish evolyusiyasi.

Polsha, Vengriya, Italiya, Avstriya, Germaniya, Chexiya xalqlarining ijodi bilan tanishish. Musiqiy janrlari va shakllari - prelyudiya, yumoreska, gavot, invensiya, ariya va boshqalar.

11-mavzu: Musiqiy asarlar ustida ishlash.

Cholg'u asarlari va ularni o'zlashtirishga qo'yiladigan nazariy talablar. Talabani mustaqil ravishda mashg'ulot olib borish ko'nikmalariga yo'naltirish.

12-mavzu. Intonatsiya ustida ishlash.

Intonatsiya (motiv, fraza, period) ustida chuqur ishlash. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

13-mavzu: Ansambl mashg'ulotlarining samarali bo'lishidagi muhim omillar.

Tinglash va musiqiy eshituv (aural skills)

Ansamblida musiqiy asarlarni yuqori darajada ijro etishda barcha ijro usullaridan foydalanish.

14-mavzu: Kontsert ijrochiligiga tayyorlash uslublari.

Dastur bo'yicha yakuniy nazorat haftaligiga berilgan talablarga muvofiq tayyorlash. Sahnaviy chiqishlar va maxsus kontsertlar uyushtirish.

15-mavzu. Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq topshiriqlar bo'yicha baholash va ijro dasturini topshirish.

II - bo'lim. Ijro dasturi bo'yicha mashqlar.

1-mavzu. Repertuar tanlash.

Repertuar tanlash. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarning o'rnini. Ijro dasturiga mashqlar, yirik shakldagi asarlar

(sonatinalar, variatsiyalar) turli janrdagi pyesalar va x.k. tanlash.

2-mavzu. Musiqaning uslub tushunchasi.

Vena klassiklarining ijro uslublari bilan tanishish. Gomofonik shakl va tuzilma. Klassik musiqaning garmoniya, melodiya, ritm, tuzilish shakli xususiyatlari. Sonata shaklini o'rganish.

3-mavzu. Duet uchun yozilgan sonata ustida ishlash.

Sonata allegrosining uslubi va shakli taxlili. 1-qismning ekspozitsiya, razrabotka va reprizasi ustida ishlash. Asami mustaqil ijro etishni o'zlashtirish.

4-mavzu. Yirik shakldagi asarlarda pedal ustida ishlash.

Yirik shakldagi asarlar ustida ishlash. Ikki fortepiano uchun asarlarda pedal, shtrix va applikaturalarni qo'llash, yangicha tarzda amalga oshiriladi. Pedal ikkala ijrochi tomonidan olinadi. Pedagog tomonidan aniq ko'rsatilishi zarur (kuy va garmoniya). Frazalash, pedal ishlatish va dinamikani boshqarish

5-mavzu. Duetlarda liderlikni aniqlash.

Boshqa semestrda ijro asarlardan farqi shundaki, pianinoning musiqani partiturali ko'nikma orqali qabul qilishi rivojlangan. Biror partiyada uzun pauzalar bo'lsa, hamkor pianinoning hamnafas bo'ladi. Bir xil dinamik muvozanat, ikki partiyaning yaxlitligiga erishish.

6-7-Duetda melodiya va akkompanementni o'ziga xosligi.

Duetda melodiya va akkompanementning ijrosidagi qiyinchiligi. Unisonlar bilan parallel uslubiy yo'nalishlarda taqdim etilgan musiqiy asami ijro etish.

8-9-mavzu. Intonatsiya ustida ishlash.

Intonatsiya (motiv, fraza, period) ustida chuqur ishlash. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

10-mavzu. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish ustida ishlash.

Ijro malakasini rivojlantirish va asardagi barcha kamchiliklar ustida

ish olib borish. Talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

11-mavzu. Tovush go'zalligi ustida ishlash.

Ijro etilayotgan asarlarni qismlarga, qismlarni jumla va frazalarga bo'lish orqali musiqani aniq tovushlar bilan ijro etish.

12-mavzu. Metriritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlash jarayonida ularning o'zi. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

13-mavzu: Ijrochilik jarayonida psixologik va ma'naviy jihatlarining ahamiyati.

Talabani mustaqil ravishda mashg'ulot olib borish ko'nikmalariga yo'naltirish.

14-mavzu: Talabani qiziqtirish va ta'sir qilish orqali natijalarga erishish.

Ijro malakasini rivojlantirish. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish. Garmonik tovushlarni xis qilish va ular ustida ishlash.

15-mavzu. Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq topshiriqlar bo'yicha baholash va ijro dasturini topshirish.

III - bo'lim. Turli janrdagi pyesalar

1-mavzu. Repertuar tanlash.

Repertuar tanlash. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarning o'zi. Ijro dasturiga mashqlar, turli janrdagi pyesalar va x.k. tanlash.

2-mavzu. Fortepiano dueti (to'rt qo'l) uchun jaxon va o'zbek kompozitorlari tomonidan yaratilgan turli xarakterdagi asarlar bilan tanishish.

Talabalarga Yevropa, rus va o'zbek kompozitorlarining fortepiano uchun yaratilgan pyesalari haqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianinotchilar ijrosini tinglash

3-mavzu. Duet uchun yozilgan pyesalar ustida ishlash.

Badiiy obrazi, xarakterini me'yoriga yetkazish. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish.

4-mavzu. Musiqani tinglash va musiqa matnining arxitektonikasini o'zlashtirish.

Shtrix va applikatura ustida ishlash. Dinamik belgilarga e'tibor qaratish.

5-mavzu. Tovushning asosiy tamoyillari, tovush go'zalligi ustida ishlash.

Ijro etilayotgan asarlarni qismlarga, qismlarni jumla va frazalarga bo'lish orqali musiqani aniq tovushlar bilan ijro etish.

6-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlash jarayonida ularning o'zi. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

7-mavzu. To'rt qo'l uchun yozilgan asarlar.

Asarning mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish. O'tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq-topshiriqlar bo'yicha baholash.

8-mavzu. Tarkibiy tuzilmasi haqida.

Tuzilma ma'nosi, lining turlari. Har xil cholg'u asboblari to'lovshni turlicha ijro etish usullari, ifodali va tasviriy imkoniyatlarini aniqlash.

9-mavzu. To'rt qo'l uchun original yoki qayta ishlangan asarlarni o'rganish.

Turli taxrirlarni ko'rib chiqish, axborot - informatsion resurslaridan foydalanish. Shu asarlarda pedal, shtrix va applikaturalarni qo'llash ustida ishlash.

10-mavzu. Ijro malakasini rivojlantirish.

Ijro malakasini rivojlantirish va asardagi barcha kamchiliklar ustida ish olib borish. Talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

11-mavzu. Shtrixlar ustida ishlash.

Dasturdagi pyesada qo'llanadigan shtrixlar, aplikaturalami qo'llash ustida ishlash.

12-mavzu. Intonatsiya ustida ishlash.

Intonatsiya (motiv, fraza, period) ustida chuqur ishlash. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

13-14-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlash jarayonida ularning o'zi. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

15-mavzu. Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq topshiriqlari bo'yicha baholash va ijro dasturini topshirish.

IV-bo'lim. Yirik shakldagi asarlar.

1-mavzu. Repertuar tanlash.

Yirik shakldagi asarlardan repertuar tanlash. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarning o'zi. Ijro dasturiga mashqlar, yirik shakldagi asarlaridan (sonata, variatsiyalar) tanlash.

2-mavzu.

Ikki fortepiano yoki to'rt qo'l uchun yozilgan sonatalar ustida ishlash.

Ikki fortepiano yoki to'rt qo'l uchun yozilgan sonata allegrosining uslubi va shakli taxlili. 1-qismning ekspozitsiya, razrabotka va reprizasi ustida ishlash. 2- qismda tovush, kantilena, pedalizatsiya, ifodaliligi ustida ishlash. Asarni mustaqil ijro etishni o'zlashtirish. Final ustida ishlash - shtrixlari, dinamikasi ustida ishlash, chalish usullari, pedalizatsiya ustida ishlash.

3-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar

tayyorlashda ulami o'zi. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

4-mavzu. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish ustida ishlash.

Turli usullar (mashqlar, ritmik) orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Ijro malakasini rivojlantirish va asardagi barcha kamchiliklar ustida ish olib borish. Talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

5-mavzu. To'rt qo'l uchun yaratilgan asarlar.

Asami mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish. Ansambl hamnafasligi ustida ish olib borish.

6-7-mavzu. Ijro malakasini rivojlantirish.

Ijro malakasini rivojlantirish va asardagi barcha kamchiliklar ustida ish olib borish. Talabalarning texnik mukammalligini oshirish. Virtuozlik ustida ishlash, eng tez va eng sekin templarda chalish xususiyatlarini ishlab chiqish. Xarakteristik traektoriyasini o'zlashtirish uchun yaxlit ritmik formulani keng qo'llash.

8-mavzu. O'ralq nazorat.

O'ralq mavzular moduli va bajarilgan mashq-topshiriqlar bo'yicha baholash.

9-mavzu. Ijro kamchiliklari ustida ishlash.

Asamning metro-ritmi, pedalizatsiya, musiqiy frazalari ustida turli xil usullar bilan ishlash. Garmonik tovushlar va melodiya xarakterini his qilish va ular ustida ishlash.

10 -mavzu. Asarning nuanslari ustida ishlash.

Berilgan sonataning shtrixlarini, dinamik belgilarini, dinamik rivojlanishi ustida ishlash. Asamning kulminatsion nuqtasini aniqlab, uni yuzaga chiqarish.

11-12- mavzu. Sonataning yaxlitligi ustida ishlash.

Musiqiy frazalarning rivojlanishi va asamning shakli nuqtai nazaridan yaxlitligiga erishish ustida ishlash.

13-14-mavzu. Musiqiy asarlarning badiiy obrazlarini yaratish.

Musiqiy asami ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish. Asarda badiiy obrazni ifoda etish. Ijro etilayotgan asamning talqini ustida ishlash.

15-mavzu. Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq topshiriqlar bo'yicha baholash va ijro dasturini topshirish.

V-bo'lim.

Ikki fortepiano uchun zamonaviy pyesalar yoki turkumlar tanlash va chalish.

1-2 mavzu. Repertuar tanlash.

Talabalarning musiqiy ijrochilik malakalaridan kelib chiqib, zamonaviy kompozitorlarning asarlaridan tarkib topgan repertuar tanlash. Forte-piano duetlarini rivojlanishi haqidagi bilimlarni o'zlashtirish. Ikki fortepiano uchun zamonaviy kompozitorlarning musiqasini va ularni ijro uchun kerakli ko'nikmalarni o'rganish.

3-mavzu.

Ikki fortepiano uchun yaratilgan zamonaviy asarlarni o'rganish.

Zamonaviy asarlar (Debussy, Ravel, Prokofiev, Bartók) XX-XXI asr musiqasini ijro qilishning o'ziga xos xususiyatlarini o'rganish. Musiqashunoslik nazaridan asarlarni tahlil qilish. Turli taxrirlarni ko'rib chiqish, axborot - informatsion resurslaridan foydalanish.

4-mavzu.

Musiqqa matnining arxitektonikasini o'zlashtirish.

Musiqiy asarni tinglash, tahlil qilish va arxitektonikasini o'zlashtirish. Shtrixlar, applikatura ustida ishlash. Dinamik belgilarga e'tibor qaratish.

5-6-mavzu. Texnikani rivojlantirish ustida ishlash.

Turli usullar (mashqlar, ritmik usullar) orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Ijro malakasini rivojlantirish va asardagi barcha kamchiliklar ustida ish olib borish. Talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

7-mavzu. Asar matnini mukammal egallash ustida ishlash.

Ijro etilayotgan asarlarni qismlarga, qismlarni jumla va frazalarga bo'lish orqali musiqani ijro etish.

8-mavzu. Oraliq nazorat.

O'tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq-topshiriqlar bo'yicha baholash.

9-mavzu. Asarning badiiy obrazi ustida ishlash.

Asarning mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish. Ijro mahoratini rivojlantirish. Garmonik o'zgarishlarni his qilish va asar xarakteri ustida ishlash.

10-11-mavzu. Ijro malakasini rivojlantirish

Ikki fortepiano partiyalarining ijrochilari orasida mukammal hamnafaslikka erishish. Bunda pianinochi talabalar bir-birining partiyalarini batafsil o'zlashtirganligi nazarda tutiladi. Bunday murakkab daraja uchun syuitaning faqatgina bir qismi yoki bitta pyesani tanlab, batafsil ishlash. Zamonaviy chalish uslublarining rang-barangligini o'rganish. Ijro malakasini rivojlantirish va asardagi barcha kamchiliklar ustida ish olib borish. Talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

12-mavzu. Intonatsiya ustida ishlash.

Intonatsiya (motiv, fraza, period) ustida chuqur ishlash. Tovushning go'zalligiga e'tibor berib chalish. Musiqa asarida ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

13-mavzu.

Zamonaviy asarlarni ijro jarayonida kerakli bo'lgan usullarni o'rganish.

Pianizmning zamonaviy usullari rang-barangligini o'rganish. Ijro malakasini rivojlantirish va asarlar ijrosining texnik mukammalligini oshirish.

14 -mavzu. Interpretatsiya ustida ishlash.

Asardagi barcha kamchiliklarni bartaraf etish ustida ish olib borish. Asarni erkin taxlil (interpretatsiya) qilish. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

15-mavzu. Yakuniy nazorat.

Dastur bo'yicha yakuniy nazorat haftaligiga berilgan talablarga muvofiq tayyorlash.

VI-bo'lim.

Ikki fortepiano uchun yirik asarlar ustida ishlash.

1-mavzu. Repertuar tanlash.

Yirik kontsert asarlaridan repertuar tanlash va ulaming o'ziga xos xususiyatlari bilan tanishuv.

2-mavzu.

Yirik asarlar haqidagi tushuncha.

Internet resurslaridan foydalanib, yirik shakldagi asarlarni tinglash va ular haqida ma'lumot olish.

3-4-mavzu.

Yirik shakldagi asar ustida ishlash.

Berilgan asar uslubi va shaklini tahlil qilish. Tovush, kantilena, pedalizatsiya, shtrixlari, dinamikasi va boshqa nyuanslar ustida ishlash.

5-mavzu. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish ustida ishlash.

Asami mustaqil ijro etish yo'llarini o'zlashtirish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

6-7-mavzu. Virtuozlik ustida ishlash.

Asami eng tez va eng sekin templarda chalish xususiyatlarini ishlab chiqish. Musiqadagi xarakter traektoriyasini o'zlashtirish uchun yaxlit ritmik formulani keng qo'llash.

8-mavzu. Oraliq nazorat.

O'tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq-topshiriqlar bo'yicha baholash.

9-mavzu. Ansambl ustida ishlash.

Temrlar, ijrochilarning tovushli sinxronligi, tovush orasidagi balans ustida ishlash.

10-mavzu. Pedalizatsiya ustida ishlash.

Partiyalarda yetakchi ijrochini aniqlash va pedalizatsiyani ijrochilar orasida to'g'ri taqsimlash. Garmonik yoki melodik pedalligiga e'tibor berish.

11-12-mavzu. Asaming badiiy obrazi ustida ishlash.

Asaming mohiyatini tushungan holda ifodali ijro etib berish. Ansamblda ijro qilish malakasini rivojlantirish. Garmoniya va tembr o'zgarishlarini his qilish va ular ustida ishlash.

13-mavzu. Asarning interpretatsiyasi.

Asardagi barcha kamchiliklarni bartaraf etish ustida ish olib borish. Asarni erkin va hamnafaslikda interpretatsiya qilish. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

14-mavzu. Asarni sahnada ijro etishga tayyorlash.

Asarlarni yaxlit o'zlashtirish ustida ishlash. Musiqiy asarlarning shaklini tushunib va o'zlashtirib ijro etish. Saxnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

15-mavzu. Yakuniy nazorat.

Dastur bo'yicha yakuniy nazorat haftaligiga berilgan talablarga muvofiq tayyorlash.

VII-bo'lim.

Ijro dasturini erkin tanlash.

1-2-mavzu. Fortepiano ansamblining turlari haqida ma'lumotlarni yanada chuqurroq o'zlashtirish.

Fortepiano ansambli janrining turlari (fortepianoda to'rt qo'l uchun, ikki royal uchun fortepiano dueti, fortepiano ansambl - ikki fortepiano va boshqa cholg'ular uchun) haqida bilimlarni chuqurlashtirish.

3-6-mavzu.

Fortepiano ansambli janrining rivojlanish bosqichlarini batafsil o'rganish.

Shakllanishi - I.Bax, Y.Gaydn, V.Mosart.

XVIII asr boshi - XIX asrlar. L.Betxoven, K.M.Veber, I.Gummel, F.Shubert, K.Cherni, F.Mendelson, I.Mosheles ijodida virtuos pianizmning rivojlanishi.

XIX asrning 2-yarmida fortepiano duetining rivojlanishi. R.Shuman, I.Brams, F.List fortepiano duetlari. XIX asrning oxirgi choragida Germaniya, Avstriyada duet ijodining cho'qqisi.

Turli milliy maktablarning fortepiano duetlari (Chexiya, Polsha, Norvegiya, AQSh). Fransiya fortepiano duetlari. Rossiya fortepiano duetlari.

7-mavzu.

Fortepiano duetining XX-XXI asrdagi yangiliklari bilan tanishish.

Zamonaviy uslubdagi asarlarni ko'rib chiqish va ularning turli xil ijrolarini tinglash.

8-mavzu.

O'zbekiston kompozitorlarning fortepiano dueti uchun yaratilgan asarlari.

O'zbekiston kompozitorlarining fortepiano duetlari uchun yaratgan asarlari bilan tanishish.

9-mavzu. Oraliq nazorat.

O'tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq-topshiriqlar bo'yicha baholash.

10-mavzu. Repertuar tanlash.

Erkin tarzda repertuar tanlash va uni o'zlashtirish.

11-mavzu. Asar matnini mukammal egallash ustida ishlash.

Ijro etilayotgan asarlarni qismlarga, qismlarni jumla va frazalarga bo'lish orqali musiqani ijro etish ustida ishlash.

12-mavzu. Texnikani rivojlantirish ustida ishlash

Turli usullar (mashqlar, ritmik usullar) orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Ijro malakasini rivojlantirish va asardagi barcha kamchiliklar ustida ish olib borish. Talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

13-mavzu. Ansamblning hamnafasligi ustida ishlash.

Temrlar, ijrochilarning tovushli sinxronligi, tovush orasidagi balans ustida ishlash.

14-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar orqali asar ijrosining mukammalligiga erishish. Asar tayyorlash jarayonida ularning o'ziga xosligi. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish.

15-mavzu. Yakuniy nazorat.

Dastur bo'yicha yakuniy nazorat haftaligiga berilgan talablarga muvofiq tayyorlanish.

VIII-bo'lim.

Ijro dasturining mukammal ishlovi.

1-mavzu. Ijrochilarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli usullar, musiqiy frazalar orqali kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

2-3-mavzu. Musiqiy asarlarni yuqori darajada ijro etishda barcha ijro usullaridan foydalanish.

Ansambl cholg'u partiyalarida odatda har doim ham ijro uchun zarur bo'lgan shtrixlarni ko'rsatilmaydi. Shuning uchun har bitta asar ijrosi davrida o'qituvchi ma'lum notalarni tegishli shtrixda (masalan yakka zarb bilan yoki tremolo) ansambl qatnashchilari sinxron ijro etish lozimligi bo'yicha vazifaqo'yadi vatalabalar shu shtrixlarga amal qilishini talab qiladi.

4-mavzu. Intonatsiya ustida ishlash.

Asardagi tovushning intonatsiyasi, tembr ovozi ustida chuqur ishlash. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan uslubga yaqinlashtirish.

5-mavzu. Asarni o'zlashtirish.

Asardagi tovush sifati, kantilena, pedalizatsiya, ifodaliligi ustida ishlash. Asarni hamnafas ijro etishni o'zlashtirish.

6-mavzu. Nyuanslar ustida ishlash.

Asarda ko'rsatilgan va berkitilgan dinamik nyuanslari, shtrixlar ustida ishlash, turli xil chalish usullari orqali ishlash.

7-mavzu. Applikatura.

Dasturdagi pyesada qo'llanadigan applikaturalarning texnologik qulayligi ustida ishlash. Partiyalardagi passajlarni bir-biriga o'xshatishning ravonligi ustida ishlash.

8-mavzu. Ijro malakasini rivojlantirish

Ijro malakasini rivojlantirish va asardagi barcha kamchiliklar ustida ish

olib borish. Talabalarning texnik va ijrochilik mukammalligini oshirish.

9-mavzu. Oraliq nazorat.

O'tilgan mavzular moduli va bajarilgan mashq-topshiriqlar bo'yicha baholash.

10-mavzu. Mustaqil ishlashni o'rganish.

Asarning turli taxrirlarini ko'rib chiqish, axborot - informatsion resurslaridan foydalanish va musiqani tinglab, baho berish.

11-mavzu. Pedalizatsiya.

Asarlarda pedalni kerakli tarzda qo'llash ustida ishlash va ansambl ijrochilari o'rtasida to'g'ri taqsimlash.

12-mavzu. Ansambl qatnashchilarining hamnafasligi ustida ishlash.

Musiqiy matndagi tembrlar, ijrochilarning tovushli sinxronligi, tovush orasidagi balans ustida ishlash.

13-14-mavzu. Sahnada ijro uchun tayyorlanish.

Asarlarni muntazam o'rganib, sahnada ijro etish uchun mukammal tayyorlash kerak bo'ladi.

15-mavzu. Yakuniy nazorat.

Dastur bo'yicha yakuniy nazorat haftaligiga berilgan talablarga muvofiq tayyorlash. Yakuniy nazoratdagi ijro etilgan dastur, uning baxosi diplomga kiritiladi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar:

Fortepiano ansambli asoslarini o'zlashtirish, badiiy obraz, ijrochilik xususiyatlar, dinamika va asarni emotsional (his-tuyg'uli) ko'rsatib berish ustida ish olib borish, 4 yil davomida fortepiano ansamblini o'zlashtirishda zarur bo'lgan maxsus malakalar, ijro etish usullari va kompozitor ijodining yo'nalishlari haqida bilimlar rivojlantiriladi. Talabalar oldiga qo'yiladigan vazifalar dastur talablari murakkablashuvi bilan belgilanadi.

Yakka (amaliy) mashg'ulotlar cholg'ular bilan jihozlangan auditoriyada ikkita talaba uchun professor - o'qituvchi tomonidan dars o'tkazilishi zarur.

	Mashg'ulotlarda faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq. IV. Mustaqil ta'im va mustaqil ishlar: Mustaqil ta'im uchun tavsiya etiladigan mavzular: 1. Ansambl mahoratini rivojlantirish ustida ishlash. 2. Cholg'uda tovushni yanada tiniq, ravshan ijrosi ustida ishlash. 3. Fortepiano ansamblini yuqori darajada ijro etishda barcha ijro usullaridan foydalanish. 4. Akademik kontsertda murakkab ansambl asarlarini o'rganib yuqori natijalarga erishish. 5. Turli xarakterdagi o'zbek va jahon kompozitorlari tomonidan yaratilgan ikki xil xarakterli pyesa ustida ishlash. 6. Klassik kompozitorlarning yirik shakldagi ansambl asarlari va syuitalarini o'rganish. 7. Ansambl texnikasini rivojlantirish ustida ishlash. Ansambl asarlarni mustaqil ravishda tahlil qilib o'rganish.
3.	V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar): Mazkur fanni o'zlashtirish natijasida talaba Davlat ta'im standartlarida belgilangan bilim, malaka va ko'nikmaga ega bo'lishi nazarda tutiladi, xususan: • kontsert dasturlarini sahnada namoyish qilish; • nota yozuvlarni erkin o'qish, eshitganlarini chala bilish; • o'z asarlarini o'rganish, ijro etish haqida tasavurga ega bo'lishi; • jahon Fortepiano adabiyotini; O'zbekiston kompozitorlari Fortepiano ijodiyotini bilishi va ulardan foydalana olishi; • turli xil uslub, janr, zamonlarga oid asarlarni ijro etish yo'llari, shu jumladan asosiy Fortepiano ixtisoslik bilan bog'liq jo'mavozlik va ansambllarda ijro etish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
4.	VI. Ta'lim texnologiy atari va metodlari: • Ijro dasturlari; • Interfaol keys-stadilar; • Akademik kontsertlar; Kollokvium (tezkor savol-javoblar)
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

	Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalami to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha ijro dasturlarini topshirish.
6.	VIII. Asosiy adabiyotlar: 1. Muhammedjanova Z. Fortepiano ansambli o'qitish uslubiyoti. T. 2010; 2. Mirzakamalova E. Fortepianniy ansambl Uchebnoe posobie T. 2017 Qo'shimcha adabiyotlar: 1. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutqi. - T.: "O'zbekiston" NMIU, 2016. 2. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash - yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruza. 2016 yil 7 dekabr. — T.: "O'zbekiston" NMIU, 2016. 3. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - T.: "O'zbekiston" NMIU, 2017; 4. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yonalishi bo'yicha harakatlar strategiyasi (elektron versiyasi); 5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20-apreldagi UP-2909 sonli Qarori; 6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20-iyuldagi UP-3151 sonli Qarori; 7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 08-avgustdagi UP-3178 sonli Qarori; 8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 17-noyabrdagi UP-3391 sonli Qarori; 9. Alekseev A. Russkaya fortepiannaya muzika. Ot istokov do vershin tvorchestva. M. 1963. 10. Birmak A. O xudojestvennoy texnike pianista. M.1973; Blagoy D. Znachenie obraznix assotsiatsiy v rabote pedagoga-pianista <i>II Metodicheskie zapiski po voprosam muzikalnogo obrazovaniya.</i> M. 1966; Il. Bogolyubova L. Fortepianniy ansambl: problemi janra i ispolneniya // metodich. razrab. H.H. 1993;

- 1 3.Bochkaryov L. Psixologicheskie aspekti podgotovki muzikantov-
ispolniteley k kontsertu. M.1975;
- 14 .Viniskiy A. Protsess raboti pianista ispolnitelya nad muzikalnim
proizvedeniem. M.2003;
- 15 .Gaydamovich T.Instrumentalnie ansambli. M.1960;
- 16.Gakkel L. Fortepiannaya muzika XX veka. L. 1976;
- 17 .Goldenveyzer A.Ob ispolnitelstve.// Voprosi fortepiannogo iskusstva,
vip.1. M.1965;
- 18 .Gotlib A. Osnovi ansamblevoy texniki. M. 1971;
- 19.Gotlib A.Zametki o fortepiannom ansamble. Vip.8. 1973;
- 20.Katonova N. Ansambl dvux fortepiano v XX veke. Tipologiya janra
/avt.kand.diss. M. 2002;
- 21.Katonova N. Puti razvitiya dvuxroyalnogo ansamblya ot Messiana do
nashix dney //tezisi MK. SPb. 2001;
- 22.Muzikalnoe ispolnitelstvo№8. M.1973;
23. Pervie uroki fortepiannogo ansamblya // Voprosi fortepiannoy
pedagogiki, vip. Z.M. 1971;
- 24.Polskaya L Razvitie janra fortepiannogo dueta v avstro - nemetskoy
romanticheskoy muzike. SPb. 1992;
25. Sorokina Ye. Fortepianniy duet. M. 1988;
- 26.Taymanov I. Kontserti dlya dvux fortepiano s orkestrom. SPb. 2000;
- 27.Taymanov I. Fortepianniy ansambl na rubeje stoletiy. SPb. 2001;
- 28.Xolopova V. Ritm i forma.// Sov muz. № 3,1966;
- 29.Shklyarik Ye. Fortepianniy duet: yedinoe i mnogoe (opit prochteniya
Prokla). SPb. 2001;
- 30.Entelis L. Silueti kompozitorov XX veka. M.1970

**F-no ansambli bo'yicha to'rt yil davomida o'rganish uchun
asarlarni ro'yxati:**

1) Xorijiy va milliy fortepiano ansambl musiqasi:

1. Arenskiy A. «Silueti»
2. Arenskiy A. Syuita dlya 2-x fortepiano i «Polonez»
3. Asafev B. Fragment! iz baleta «Baxchisarayskiy fontan»
4. Auster L. «Fragment» (iz syuiti dlya 2-x fortepiano)
5. Bartok B. Mikrokosmos
6. Bartok B. Bolgarskiy ritm
7. Bartok B. Novaya vengerskaya narodnaya pesnya
8. Bartok B. Xromaticheskaya invensiya
9. Bax I.S. Zerkalnaya fuga
- 10.Betxoven L. «Tvorenie Prometeya» Uvertyura k baletu. Perelojenie dlya

	fortepiano v 4 ruki avtora. 11. Betxoven L. Marsh iz muziki k pese «Afinskie razvalini 12. . Betxoven L. Simfoniya№5. Perelojenie dlya fortepiano v4 ruki avtora 13. Betxoven L. Tri marsha soch.43 14. Betxoven L. Uvertyura «Egmont». Perelojenie dlya fortepiano v 4 ruki avtora. 15. Bize J. Syuita «Arlezianka». Perelojenie dlya fortepiano v 4 ruki. 16. Bokl R. «Siganskaya rapsodiya» 17. Brams I. Sonata dlya 2-x fortepiano or. 34 bis 18. Brams I. Xoralnie prelyudii №3,4,8,10 v obr. V.Starodubskogo 14 19. Brams I. 11 xoralnix prelyudiy 20. Brams I. Vais iz sikla «Pesni lyubvi» 21. Brams I. Vengerskie tansi 22. Brams I. Simfoniya №3. Perelojenie dlya fortepiano v 4 ruki. 23. Britten B. Introduksiya i Rondo 24. Verdi Dj. Uvertyuri k operam. Perelojenie dlya fortepiano v 4 ruki. 25. Gavrilin V. Marsh 26. Gendel G.F. Kontsert Fa-major 27. Gendel G.F. Largo iz sonati Sol major 28. Gendel G.F. Sonata Sol major 29. Gershvin Dj. Kolibelnaya iz operi «Porgi i Bess» 30. Glinka M.I. Vais iz operi «Ivan Susanin» 31. Glinka M.I. Marsh Chemomora iz operi «Ruslan i Lyudmila» 32. Grig E. Syuita «Per Gyunt» 33. Dvoijak A. Simfonii. Perelojenie dlya fortepiano v 4 ruki. 34. Debyussi K. Shest antichnix epigrafov 35. Denisov E. Tri pesi 36. List F. - Lyapunov A. «Obruchenie» 37. List F. Pateticheskiy kontsert 38. Lyutoslavskiy V. Variatsii na temu Paganini 39. Lyadov A. «Volshebnoe ozero» 38. Lyadov A. «Skorbnaya pesn» 40. Miyo D. «Skaramush» 41. Mosart V. A. Simfonii. Perelojenie dlya fortepiano v 4 ruki. 42. Mosart V. A. Sonati dlya 2-x fortepiano 43,Musorgskiy M.P. Perelojeniya dlya dvux fortepiano iz operi «Boris Godunov» 44. Prokofev S.S. Dva tansa iz baleta «Kamenniy svetok» obr. A. Gotliba 45. Prokofev S.S. Gavot iz «Klassicheskoy syuiti» 46. Prokofev S.S. Syuita iz operi «Voyna i mir» 47. Pulenk F. Kaprichchio 48. Ravel M. Pavana spyashey krasavisi iz detskogo baleta «Matushka-
--	---

Gusinya»

49. Rakov N. «Russkaya perny a» v obrabotke A. Gotliba
50. Raxmaninov S.V. Syuita №1
51. Raxmaninov S.V. Syuita №2
52. Raxmaninov S.V. Pesni or. 11
53. Raxmaninov S.V. Simfonicheskie tansi 15
54. Respigi O. «Pinii Rima». Perelojenie dlya dvux fortepiano.
55. Rimskiy-Korsakov N.A. Tri chuda iz operi «Skazka o sare Saltane»
56. Rubinshteyn N.G. Vals-kapris
57. Sviridov G.V. Pastoral
58. Smetana B. Rondo
59. Smetana B. Sonata dlya 2-x fortepiano
60. Stravinskiy I.F. Galop
61. Stravinskiy I.F. Nomera iz muziki k baletu «Jar-Ptitsa»
62. Stravinskiy I.F. Fragment! iz baleta «Petrushka»
63. Taktakishvili O. «Poema»
64. Tishenko B. Sseni iz baleta «Yaroslavna»
65. Xachaturyan A.I. «Fantasticheskiy vals»
66. Xachaturyan A.I. Vais iz muziki k drame M.Yu.Lermontova «Maskarad»
67. Xachaturyan A.I. Tanes s sablyami iz baleta «Gayane»
68. Xachaturyan A.I. Tansi iz baleta «Spartak»
69. Chaykovskiy P.I. «Torjestvennaya uvertyura»
70. Chaykovskiy P.I. Otrivki iz baleta «Pikovaya dama»
71. Chaykovskiy P.I. Otrivki iz operi «Yevgeniy Onegin»
72. Shnitke A.G. Posvyashenie Stravinskomu, Prokofevu i Shostakovichu
73. Shnitke A.G. «Revizskaya skazka»
74. Shostakovich D.D. Iz muziki k k/f «Ovod»
75. Shostakovich D.D. Kontsertino dlya 2-x fortepiano
76. Shostakovich D.D. Tarantella dlya 2-x fortepiano
77. Shubert F. Simfonii. Perelojenie dlya fortepiano v 4 ruki.
78. Shubert F. Lendleri
79. F. Shubert. Sochineniya dlya fortepiano v 4 ruki
80. Enesku Dj. Variatsii
81. Yanis I. Tokatta

2) Fortepiano ansamblida polifonik janrdagi asarlarini qayta ishlash:

1. Albinoni T. Adajio dlya 2-x fortepiano. Sbomik «Igraem ansambl». - SPb.: Soyuz Xudojnikov, 2004;
2. Bax IS. - Poroskiy B. Sarabanda iz fransuzskoy syuiti d moll dlya 2 fortepiano. Sbomik «Ansambl dlya fortepiano v 4 ruki i dlya 2 fortepiano» - M.: Sovetskiy kompozitor. Vip.9,1986;

3. Polifonicheskie pesi dl fortepiano v 4 ruki. - M.: Sovetskiy kompozitor, 1963;
4. Russkie narodnye pesni v polifonicheskoy obrabotke dlya fortepiano v 4 ruki. Obr. Flyarkovskogo A., SHedrina R. - M.: Kifara, 2001;

3) To'rt qo'l uchun original asarlar:

1. Betxoven L. Sonata D dur. - L.: Muzika, 1984;
2. Veber K. Sonati i pesi dlya fortepiano v 4 ruki. - SPb.: Kompozitor, 2004;
3. Mosart V. Sonatini dlya fortepiano v 4 ruki. - M.: Klassika XXI, 2004;
4. Mosart V.A. Sonata C dur K19-d, D dur KV 123-a. - L.: Muzika, 1987;
5. Sochineniya dlya fortepiannogo dueta. T.1-3.Sost. Lakosh A. - M.: AST, 2005;
6. Pesi v 4 ruki. Fortepiannie dueti. Sost. Baxchiev A., Sorokina Ye. - M.: Muzika, 1988;
7. Tyurk D.G. Sonatina B dur (v trex chastyax). - M.: Muzika, 2002;
8. Fortepiannie dueti kompozitorov Avstrii. Fortepiannie dueti kompozitorov Anglii. Sost. Antonyan J., Gapeeva G. - M.: Fortuna Limited, 2004;
9. Fortepiannie dueti. Vipuski 1-4. Sost. Antonyan J. - M.: Fortuna Limited, 2005;

4)To'rtqo'l uchun va 2 fortepiano dueti bo'yicha ansambllar:

1. Brams I. «Russkiy suvenir». Pesi v 4 ruki - Rostov: Feniks, 1999;
2. Britten B. «Muzikalnie vechera». Perel. dlya 2 fortepiano Anisimovoy L. - M.: Filial Voenizdata, 2004;
3. Veber K. Sonati i pesi dlya fortepiano v 4 ruki. - SPb.: Kompozitor, 2004;
4. Veber K. Fortepiannie ansambli «V chetire ruki». Sost. Kostromitina L. - SPb.: Kompozitor, 2004;
5. Ravel M. «Moya mat - gusinya». - L.: Muzika, 1977;
6. Shuman R. Detskie sseni dlya fortepiano v 4 ruki. - M.: Klassika XXI, 2003;
7. Gavrilin V. Valsi v 2 i 4 ruki. - SPb.: Kompozitor, 2004;
8. Gavrilin V. Pesi dlya fortepiano v 4 ruki «Zarisovki». Vipuski 1,2,3. - SPb.: Kompozitor, 2004;
9. Metallidi J. «Lyubimie skazki». Pesi dlya fortepiano v 4 ruki - SPb.: Kompozitor, 2004;
- 10.Metallidi J. «S Severa na Yug». Sikl fortepiannix pes v 4 ruki - SPb.: Kompozitor, 2004;
- 11.Stratievskiy A. Dostupnie transkripsii dlya fortepiano v 4 ruki. - SPb.: Soyuz Xudojnikov, 2005;
- 12.Albom netrudnix perelojeniy dlya fortepiano v 4 ruki. Vipusk 1-2. - M.: Muzika, 1989, 1991;
- 13.Ansambli dlya fortepiano v 4 ruki i dlya 2 fortepiano. Vipuski 1-2. - M.: Sovetskiy kompozitor, 1979, 1986;
- 14.Perelojenie populyarnix proizvedeniy v 4 ruki «Za royalem vse semey».

	«Igraem Chaykovskogo». - SPb.: Kompozitor, 2004; 15. Populyarnie melodii dlya fortepiano v 4 ruki «Moy Bize». Perel. Metallidi J. - SPb.: Kompozitor, 2004; 16. Populyarnie melodii dlya fortepiano v 4 ruki «Moy Verdi». Perel. Metallidi J. - SPb.: Kompozitor, 2004; 17. Populyarnie melodii dlya fortepiano v 4 ruki «Moy Glinka». Perel. Metallidi J. - SPb.: Kompozitor, 2004. 18. Populyarnie melodii dlya fortepiano v 4 ruki «Moy Chaykovskiy». Perel. Metallidi J. - SPb.: Kompozitor, 2004; 19. Populyarnie melodii iz proizvedeniy na syujeti A.S.Pushkina dlya fortepiano v 4 ruki. Perel. Metallidi J. - SPb.: Kompozitor, 2004; 20. Tansi iz baletov russkix kompozitorov v 4 ruki. - M.: Muzika, 1987; 21. Fortepiannie dueti. Vipuski 1-2. Sost. Antonyan J. - M.: OOO «Fortuna Limited», 2005; 22. Fortepiannie dueti kompozitorov Avstrii. Vipuski 1-4. Sost. Antonyan J., Gapeeva G. - M.: OOO «Fortuna Limited», 2004; 23. Fortepiannie dueti kompozitorov Anglii. Sost. Antonyan J., Gapeeva G. - M.: OOO «Fortuna Limited», 2004; 24. Fortepiannie dueti kompozitorov Rossii. Vipuski 1,2. Sost. Antonyan J., 25. Fortepiannie dueti kompozitorov Fransii. Vipuski 1,2. Sost. Antonyan J., Gapeeva G. — M.: OOO «Fortuna Limited», 2004 Axborot manbaalari: 1. www.gov.uz-O'zbekiston Respublikasi hukumat portali; 2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi; 3. http://www.youtube.com 4. www.musiq.uz 5. www.tarakanov.ru 6. www.musicaneo.com 7. https://www.rcm.ac.uk/Keyboard/ 8. www.primanota.ru https://classic-online.ru/
7.	Fan dasturi Qo'qon davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2025 29-avgustdagi 1-sonli qarori bilan tasdiqlangan..
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: A.Z.Sobirjonov Q.D.U San`at va sport fakulteti “Cholg`u ijrochiligi” kafedrası o`qituvchisi

	M.Kurbanova - Q.D.U, “Cholg`u ijrochiligi” kafedrası dotsent v.b.
9.	Taqrizchilar: S.S.Azizov-Q.D.U, “Cholg`u ijrochiligi” kafedra mudiri. dotsent. M.U.Muminov- Q.D.U, “Cholg`u ijrochiligi” kafedra o`qituvchisi